

عنوان مقاله:

قتل ناشی از شبهه در هدف با نگاهی به قانون مجازات اسلامی

محل انتشار:

فصلنامه پژوهش های فقه و حقوق اسلامی، دوره 10، شماره 35 (سال: 1393)

تعداد صفحات اصل مقاله: 18

نویسندگان:

کیومرث کلانتری - دانشگاه مازندران

فرشاد شیرزادی فر - دانشگاه مازندران

خلاصه مقاله:

شبهه یا اشتباه در لغت به معنای خطا، جهل و ناآگاهی است و در معنای حقوقی بدین معنا است که قاتل شخص مورد نظر را هدف می گیرد، اما به خاطر اتفاقاتی مانند عدم مهارت یا علل غیر ارادی تیرش خطا رفته و به دیگری اصابت می کند و او را از پا در می آورد. درخصوص این که اشتباه در هدف چه تاثیری در ماهیت قتل ارتكابی دارد به نظر می رسد بین دو حالت باید قائل به تفکیک شد: ۱- اگر فرد قصد شلیک به شی یا حیوان یا انسان مهورالدم را داشته لیکن تیرش به خطا رفته و به انسان محقون الدمی اصابت کرده است در این فرض قتل ارتكابی خطای محض است. ۲- فرضی که فرد قصد شلیک به سوی انسان محقون الدم و محترمی داشته لیکن تیر او به خطا رفته و انسان محقون الدم دیگری را کشته است که در این جا با توجه به منطق حقوق کیفری باید قتل ارتكابی را عمد بدانیم. در خصوص موضع فقها در خصوص اشتباه در هدف اکثر فقها بدون اینکه تفاوتی بین قصد تیراندازی به انسان مهورالدم یا محقون الدم قائل شوند، قتل ارتكابی را خطای محض دانسته اند. همین موضع در ماده ۲۹۶ قانون مجازات اسلامی (۱۳۷۰) دیده می شد. خوشبختانه قانونگذار جدید از طرفی با حذف ماده ۲۹۶ قانون سابق و وضع بند "ت" ماده ۲۹۰ کوشیده تا این پیام را برساند که اشتباه در هدف در جایی که هم هدف اولیه و هم هدف نهایی محقون الدم باشند، تاثیری در ماهیت قتل ارتكابی ندارد (همانطور که اشتباه در هویت برابر ماده ۲۹۴ تاثیری در ماهیت قتل ارتكابی ندارد) چون اگر پذیرفته شود هدف مقنن حمایت از انسان به ماهو انسان است نه شخص یا اشخاص خاص، بنابراین هیچ فرقی نمی کند که در نهایت چه کسی کشته شود. مهم کشته شدن انسان محقون الدم است که در این جا محقق شده، بنابراین قتل ارتكابی عمد تلقی می گردد.

کلمات کلیدی:

شبهه در هدف، مهورالدم، محقون الدم، قتل خطایی، قتل عمد

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1372790>

